

SLUŻBA
WIĘZIENNA

Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej

ul. Wiśniowa 50, 02-520 Warszawa

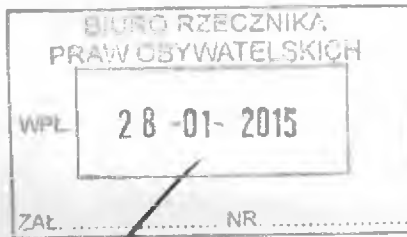
tel. (022)6408251 fax. (022)6408024 e-mail: oisw_warszawa@sw.gov.pl

RPW/5549/2015 P
Data: 2015-01-28

Warszawa, dn. 21 stycznia 2015 r.

L.dz. 09/B-812-2/15/102

Do sprawy KMP.571. 77.2014. KG

Pani

Justyna Róża Lewandowska

Dyrektora Zespołu

Krajowy Mechanizm Prewencji

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-960 Warszawa

Uprzejmie informuję, że z dużą uwagą zapoznałam się z Raportem Krajowego Mechanizmu Prewencji z rewizytacji Zakładu Karnego w Siedlcach. Z treścią Raportu zostali również zapoznani funkcjonariusze i pracownicy okręgowego inspektoratu.

Z satysfakcją przyjąłam informację, iż w ocenie wizytujących atmosfera pomiędzy osadzonymi a funkcjonariuszami pod kątem traktowania osób pozbawionych wolności uległa poprawie. Kierownictwo zakładu podejmuje szereg działań, by personel pracujący w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi traktował ich w sposób humanitarny, z poszanowaniem ich praw i godności osobistej. Potwierdzają to wyniki kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Warszawie w ubiegłym roku, jak również prowadzona na bieżąco analiza treści skarg wpływających do tutejszego inspektoratu oraz sprawozdań z czynności wyjaśniających zasadność zarzutów.

W tym miejscu dodam, że każda skarga, w której podniesiono zarzut dotyczący naruszenia nietykalności cielesnej była badana przez tutejszy inspektorat bezpośrednio w Zakładzie Karnym w Siedlcach. Praktyka ta kontynuowana będzie (w odniesieniu do wszystkich jednostek organizacyjnych okręgu) również w bieżącym roku.

Sprawy związane z traktowaniem osób pozbawionych wolności pozostają w dalszym ciągu w kręgu mojego osobistego zainteresowania. Wielokrotnie podczas odpraw służbowych z dyrektorami jednostek podstawowych przypominam, by przełożeni kierowali jasny i wyraźny komunikat do funkcjonariuszy pracujących w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi o konieczności stosowania formy grzecznościowej w kontaktach werbalnych z osadzonym, jak również przestrzeganiu art. 4 Kodeksu karnego wykonawczego, którego treść stanowi o wykonywaniu kary pozbawienia wolności z poszanowaniem godności ludzkiej.

Poleciłam także dyrektorom jednostek, by wzorem lat ubiegłych kontynuowali, w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych personelu jednostki, szkolenia z zakresu ochrony praw więźniów wynikających z prawa krajowego i międzynarodowego, jak również szkoleń z zakresu relacji interpersonalnych pomiędzy personelem a więźniami. Realizacja tego polecenia będzie podlegała sprawdzeniu w trakcie prowadzonych w bieżącym roku kontroli.

Nadmienić w tym miejscu należy, że Okręgowy Inspektorat SW w Warszawie zaplanował na 2015 rok cykl szkoleń dla wychowawców nt: "Stres wywołany udziałem w zdarzeniu nadzwyczajnym", który będzie przeprowadzony przez psychologów Medycyny Pracy oraz cykl szkoleń w formie warsztatów nt: "Rozpoznawanie i kształtowanie atmosfery wśród osadzonych, efektywne metody nawiązywania kontaktu, przeciwdziałanie występowaniu zachowań agresywnych oraz zapobieganie występowaniu zdarzeń nadzwyczajnych". Natomiast dla psychologów zaplanowano cykl warsztatów o charakterze grupy wsparcia i konsultacyjnej.

Ustosunkowując się do rekomendacji kierowanej do dyrektora okręgowego, a dotyczącej przeznaczenia środków finansowych na realizację zaleceń w zakresie: kontynuowania remontów cel, wymiany zużytego i zniszczonego sprzętu

kwaterunkowego, wymiany łóżek na nowe, dostosowania zakładu do potrzeb osób z niepełnosprawnością, wykonania zadaszania fragmentu pozostałych pól spacerowych informuję, że Okręgowy Inspektorat SW w Warszawie nie dysponuje rezerwą środków, które mógłby przeznaczyć na całkowitą realizację wymienionych wyżej prac, gdyż musi on brać pod uwagę potrzeby finansowe w zakresie wydatków bieżących wszystkich jednostek podległych.

Remont cel w budynku „A” jest stałym zadaniem służby kwatermistrzowskiej jednostki, realizowanym na podstawie przeglądu budowlanego, zgodnie z harmonogramem uwzględniającym możliwości techniczne oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel w planie wydatków budżetowych. Jednostka wyznaczony przez siebie harmonogram prac budowlanych winna realizować z własnych środków finansowych.

Koszt wymiany sprzętu kwaterunkowego dla dwóch osadzonych to koszt ok. 2500-3000 zł, w związku z tym łączny koszt zakupu sprzętu dla jednostki jest bardzo wysoki - wynosi ok. 900 000-1 000 000 zł. i jego realizacja jest niemożliwa. Wymiana sprzętu i jego naprawa jest zadaniem stałym jednostki i winna być realizowana sukcesywnie ze środków własnych jednostki.

Dostosowanie jednostki do pobytu osób z niepełnosprawnością ruchową - szacowany koszt dotyczący wymiany ościeżnicy, obniżenia progów, wymiany sprzętu usprawniającego funkcjonowanie osoby osadzonej to koszt ok. 8000 zł. Inspektorat przeznaczy środki na usunięcie występujących barier dla osób niepełnosprawnych. Kwota ta pozwoli na usunięcie barier w bezpośredniej przestrzeni w której funkcjonuje osadzony niepełnosprawny.

Zostaną również przekazane środki finansowe w wysokości – 7000,00 zł. z przeznaczeniem na zakup materiałów budowlanych dla zadaszeń na pozostałych placach spacerowych.

Podkreślić należy, że w jednostkach podległych Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej w Warszawie na bieżąco prowadzone są prace remontowe w celach mieszkalnych oraz innych pomieszczeniach, z których korzystają osadzeni. Realizacja tego zadania, jak również jego zakres, uzależniony jest oczywiście od środków finansowych, a te nie są wystarczające do potrzeb zgłaszanych przez poszczególne jednostki.

Poprawa warunków bytowych osób przebywających w jednostkach penitencjarnych okręgu warszawskiego było i nadal jest jednym z ważniejszych zadań dyrektora okręgowego, jak również dyrektorów poszczególnych jednostek. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że dążąc do poprawy warunków bytowych osób osadzonych w Zakładzie Karnym w Siedlcach jednostka zrealizowała ze środków inwestycyjnych inspektoratu tak ważne zadania inwestycyjne, jak np. „Termomodernizacja pawilonu zakwaterowania osadzonych B (koszt 1.930.993,28zł), w ramach którego wykonano: prace termomodernizacyjne ścian zewnętrznych budynku, izolację termiczną piwnic, izolację termiczną nad stropem poddasza, nałożono na ściany zewnętrzne tynk cienkowarstwowy mineralny farbą silikonowo-krzemianową, wykonano nowe obróbki blacharskie, montaż nowych rur spustowych, nową instalację wentylacji mechanicznej łaźni na parterze budynku, osuszono fundamenty i wykonano izolację pionową przeciwwilgociową fundamentów ścian zewnętrznych oraz izolację poziomą fundamentów metodą iniekcji, a także izolację poziomą posadzek pomieszczeń piwnicznych i drenaż opaskowy pawilonu.

W ramach kolejnego zadania inwestycyjnego „Przebudowa instalacji centralnego ogrzewania i wodno-kanalizacyjnej pawilonu B Zakładu Karnego w Siedlcach” (koszt 500.594,79zł) wykonano rurociągi instalacji wewnętrznej poziomej i pionowej instalacji wodno – kanalizacyjnej, podejścia do przyborów sanitarnych wraz z wymianą na wodo i energooszczędną, wymieniono elementy białego montażu, wymieniono piony, poziomy w piwnicy i gałazki instalacji c.o.

Przeprowadzono prace remontowe w łaźni w pawilonie B, których koszt wynosił 91.457,33 zł., remont sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na sumę 117 600 zł.

Poprawa warunków socjalno bytowych osadzonych obejmowała także remont cel mieszkalnych, w trakcie którego wyremontowano w 2013 51 cel znajdujących się w budynku mieszkalnym „A (koszt remontu cel mieszkalnych wyniósł ok. 150 000,00 zł), a w 2014 przeprowadzono remont kolejnych 2 cel mieszkalnych w pawilonie mieszkalnym „A”.

W latach 2013 -2014 jednostka dokonała zakupów wyposażenia oraz sprzętu kwaterunkowego o łącznej wartości 105 000,00 zł.

Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Warszawie będzie wspierał przedsięwzięcia remontowe i konserwacyjne w Zakładzie Karnym w Siedlcach poprzez uwzględnianie w miarę posiadanych środków finansowych jego potrzeb przy tworzeniu planów finansowych na kolejne lata. Jednocześnie informuję, że w projekcie planu finansowego na 2015 rok dla Zakładu Karnego w Siedlcach zaplanowano kwotę 3 600 000 zł. na realizację wydatków bieżących.

DYREKTOR OKRĘGOWY
Służby Więziennej w Warszawie

plk Anna Osowska-Rembecka

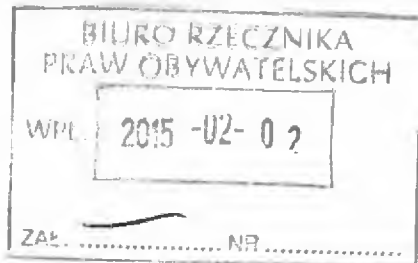
Wyk. w 3 egz.

1. Adresat
2. CZSW – Zespół Kontroli
3. a/a
- 4.

Siedlce, dnia 28 stycznia 2015 r.

DAK-P-0912/2/15/24698

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo KMP.571.77.2014.KG z dnia 22.12.2014 roku dotyczące zaleceń Raportu z rewizytacji przeprowadzonej w Zakładzie Karnym w Siedlcach uprzejmie informuję, że:

1. W harmonogramach szkoleń poszczególnych działów na rok bieżący zaplanowano szkolenia dotyczące praworządnego i humanitarnego traktowania osób osadzonych w jednostce. Zagadnienia dotyczące humanitarnego traktowania, w tym sposób odnoszenia się do osób osadzonych są każdorazowo poruszane przez Dyrektora na odprawach kierownictwa, co znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniach z tych odpraw. Kierownictwo jednostki kładzie szczególny nacisk podczas przeprowadzanych kontroli jak i podczas codziennej służby na sposób odnoszenia się funkcjonariuszy do osadzonych.
2. Zgodnie z Wytycznymi nr 3/2011 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011 r. w sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych § 3 ust. 7 pkt 1 w „celach mieszkalnych jednoosobowych obudowa węzła sanitarnego nie jest konieczna”.
3. W roku ubiegłym przeprowadzono remonty i modernizację około 30 cel mieszkalnych, była to kontynuacja szeregu działań prowadzonych przez ostatnie lata w celu zapewnienia odpowiednich warunków bytowych osobom osadzonym w Zakładzie Karnym w Siedlcach. W wyniku tych działań stwierdzono znaczny spadek skarg oraz pozwów w sprawach

cywilnych kierowanych przez osoby osadzone, dotyczących warunków bytowych. Kierownictwo jednostki dostrzega potrzebę dalszych działań w zakresie poprawy warunków bytowych osób pozbawionych wolności, w związku z tym przewiduje się dalsze prace remontowe cel mieszkalnych. Decydującym czynnikiem pozostaje jednak nadal ilość posiadanych środków finansowych przeznaczonych na ten cel, dlatego też o kolejności przeprowadzanych remontów będzie decydowała bieżąca ocena ich stanu technicznego oraz zgłaszane potrzeby w tym zakresie.

4. Wymiana zużytego i zniszczonego sprzętu kwaterunkowego dokonywana jest na bieżąco, w zależności od potrzeb w systemie ciągłym. W ubiegłym roku w tutejszej jednostce wymieniono lub naprawiono około 60 kompletów sprzętu kwaterunkowego. W roku 2015 jednostka zamierza kontynuować dalszą wymianę, bądź naprawę tych przedmiotów. Wyposażenie cel w zależności od stanu technicznego, a szczególnie znacznie zużytego, wymieniane jest na nowe, które jest wykonywane w warsztacie remontowym jednostki. Należy zwrócić uwagę, iż część zużytego sprzętu kwaterunkowego jest celowo niszczone przez osadzonych, jeśli uda się ustalić sprawcę, co jest utrudnione w celach wieloosobowych, to sporządza się notę obciążeniową. Do każdego oddziału penitencjarnego przydzielony jest funkcjonariusz działu kwatermistrzowskiego, który na bieżąco dokonuje przeglądu sprzętu kwaterunkowego i gdy zachodzi potrzeba sprzęt jest naprawiany bądź wymieniany.
5. W bieżącym roku Zakład Karny w Siedlcach przewiduje sukcesywną wymianę, bądź dalszą naprawę łóżek, dostosowując je do obowiązujących standardów i wymogów. Na chwilę obecną planuje się zakup około 20 kompletów, każdy z nich składa się z dwóch miejsc do spania oraz posiada system pełnego zabezpieczenia (drabinka i poręcz). Administracja jednostki chętnie wymieniałaby wszystkie komplety lecz niestety jest to związane z bardzo dużym poniesieniem nakładów finansowych na ten cel, których jednostka nie posiada.
6. Osadzeni są rozmieszczani w celach mieszkalnych zgodnie z wymogiem oddzielenia osób niepalących od osób palących.
7. W latach 2015-2016 jednostka planuje sukcesywne dostosowywanie infrastruktury budowlanej na potrzeby osób niepełnosprawnych. Ze względu na zabytkowy charakter obiektu, realizacja zamierzonych celów nastąpi z chwilą uzyskania wszelkich zgód

kkw, przy rozmieszczaniu bierze się również pod uwagę bezpieczeństwo osobiste osadzonych oraz bezpieczeństwo jednostki.

16. Ponieważ Zakład Karny w Siedlcach jest jednostką typu zamkniętego przeznaczoną dla skazanych recydywistów penitencjarnych, pobyt każdego osadzonego pod konwojem podczas jego wyjazdów poza jednostkę penitencjarną jest sytuacją szczególną, która jest obciążona ryzykiem dokonania przez osadzonego ucieczki i ukrycia się również pomiędzy osobami postronnymi. Dlatego też funkcjonariusze konwojujący skazanego są wyposażeni w broń palną i każdorazowo przed realizacją czynności konwojowych udzielany jest im stosowny instruktaż – przełożony udzielający instruktażu jest zobowiązany zorganizować konwojentowi służbę zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz z zasadami BHP. Korzystanie przez osadzonego konwojowanego z własnej odzieży zmniejszałoby bezpieczeństwo zarówno konwoju jak i w przypadku użycia przez konwojentów broni palnej, w którą są wyposażeni, osób postronnych przebywających w miejscu publicznym w sąsiedztwie konwoju. Zatem kierując się brzmieniem art. 104 kkw oraz względami bezpieczeństwa, przepis zawarty w art. 111 § 2 kkw stosuje się odpowiednio i wyłączone z w/w względów, skazani podczas pobytów pod konwojem w trakcie wyjazdów poza jednostkę penitencjarną nie korzystają z własnej odzieży. Nadmienić należy, że odzież skarbowa w którą ubiera się skazanego konwojowanego jest schludna i nie zawiera żadnych elementów stygmatyzujących bądź naruszających godność skazanego konwojowanego.

17. Pobyt osadzonego w placówce opieki zdrowotnej oraz badanie lekarskie, poza terenem jednostki jest również konwojem. Zasada dotycząca obecności konwojenta podczas badania lekarskiego (konwój pieszy), jest podyktowana względami bezpieczeństwa konwoju wynikającymi z przepisów zawartych w Zarządzeniu Nr 43/2010 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 13 sierpnia 2010 roku. Jednakże jeżeli z rozpoznania terenu wynika, że bezpieczeństwo konwoju nie jest zagrożone i od takiej zasady można odstąpić, badanie takie zgodnie z brzmieniem art. 104 KKW odbywa się bez obecności konwojenta, o ile personel medyczny, który zgodnie z zasadami zachowania tajemnicy służbowej nie jest informowany o charakterze popełnionego przez skazanego przestępstwa ani o wymiarze jego kary, nie wyraża obaw o swoje bezpieczeństwo i zgadza się na wykonanie badań bez obecności konwojentów.

18. Funkcja maskująca na monitoringu z kamery umieszczonej w przedsionku celi

zabezpieczającej została zainstalowana.

19. W dniu 26 stycznia na odprawie działowej funkcjonariuszom został udzielony instruktaż odnośnie sposobów załatwiania wniosków, skarg i prośb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Ponadto osoby nadzorujące prace funkcjonariuszy zostali zobowiązani do częstszych kontroli sposobu realizacji prośb dotyczących wydania przedmiotów z magazynu. Aby usprawnić dostęp wszystkich osadzonych do magazynu depozytowego wprowadzono odpowiednie uregulowania w Zarządzeniu Dyrektora Zakładu Karnego w Siedlcach w sprawie porządku wewnętrznego. Ustalono harmonogram doprowadzania osadzonych z poszczególnych oddziałów do magazynu depozytowego. Każdego dnia roboczego do magazynu doprowadzani są osadzeni z wyznaczonych dwóch oddziałów mieszkalnych, którzy posiadają zatwierdzoną zgodę przez kierownika jednostki. W poniedziałki przedłużono pracę w magazynie depozytowym do godziny 16.30, aby osadzeni zatrudnieni nie mieli problemu w dostępie do wymiany czy pobraniu swoich rzeczy z depozytu. Realizacja prośb odbywa się na bieżąco i zgodnie z przewidzianym harmonogramem porządku wewnętrznego. Z chwilą powstania oddziałów penitencjarnych, prośby osadzonych realizowane są przez kwatermistrza poszczególnego oddziału penitencjarnego, co ogranicza czas oczekiwania osadzonych na doprowadzenie do magazynu depozytowego.

20. Komisja powołana przez Dyrektora Zakładu Karnego w Siedlcach Zarządzeniem Wewnętrznym nr 44/2012, nadzorująca działalność kantyny, kiosku spożywczego oraz punktu gastronomicznego, raz na kwartał przeprowadza kontrolę cen towarów oferowanych osadzonym do sprzedaży w kantynie. Komisja we wnioskach z przeprowadzonej kontroli w IV kwartale z dnia 16.12.2014 roku stwierdziła, że ceny obowiązujące w kantynie są do 3,3 % wyższe oraz do 10% niższe w porównaniu do średnich cen w handlu detalicznym umiejscowionym w terenie miejskim, co wskazuje, że ceny towarów oferowanych w kantynie nie odbiegają znacząco od cen tych samych towarów oferowanych w handlu detalicznym poza terenem zakładu karnego. Ponadto zawarte Porozumienie pomiędzy Zakładem Karnym w Siedlcach a Przedsiębiorstwem Państwowym „Setar”, zmienione aneksem z dnia 20.06.2013 roku nakłada na przedsiębiorstwo obowiązek m.in. udostępniania w kantynie w tym samym czasie towarów tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu zróżnicowane cenowo, zapewniając sprzedaż towarów po cenach nie wyższych niż średnie ceny towarów oferowanych w sklepach na rynku lokalnym. Strony

porozumienia przewidywały możliwość jego jednomiesięcznego wypowiedzenia przez Dyrektora Zakładu Karnego w przypadku stwierdzenia zawyżania przez przedsiębiorstwo cen towarów w kantynie oraz niereagowania na uwagi administracji jednostki w tym przedmiocie.

21. W dwóch przypadkach usiłowania dokonania samobójstwa przez osadzonego tj. z dnia 20.03.2013 roku oraz 21.06.2014 roku podłoże miało charakter emocjonalny, w związku z powyższym Dyrektor jednostki odstąpił od wymierzenia kary dyscyplinarnej. W przypadku z dnia 20.10.2014 roku podłoże miało charakter instrumentalny, w związku z czym osadzonemu wymierzona została kara dyscyplinarna.

22. W Zakładzie Karnym w Siedlcach wprowadzono zasadę, że w przypadku gdy osadzony obcokrajowiec mający trudność w posługiwaniu się językiem polskim, będzie zobligowany do złożenia podpisu na decyzji o umieszczeniu go w celi monitorowanej, dokument ten będzie przetłumaczony mu przez osobę posługującą się biegle językiem zrozumiałym dla niego i osoba ta dokona na dokumencie dodatkowej, własnoręcznej adnotacji o przetłumaczeniu osadzonemu brzmienia ww. decyzji.

Wykonano w 2 egz.

1. adresat

2. a/a mh

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Siedlcach
mjr mgr Marek Suwiński

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP. 571.77.2014.JJ

Pan
kpt. Marek Suwiński
Dyrektor Zakładu Karnego
ul. Piłsudskiego 47
08-110 Siedlce

Uprzejmie dziękuję za pismo z dnia 28 stycznia 2014 r. (L.dz. D\K-P-0912/2/15/24698), w którym udzielił Pan odpowiedzi na temat realizacji zaleceń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji. Treść wyżej wskazanego pisma nasuwa w kilku miejscach wątpliwości przedstawicieli KMP. W związku z powyższym przedstawiam poniżej zagadnienia, co do których uprzejmie proszę o ponowne ustosunkowanie się.

1. W odpowiedzi na rekomendację przedstawicieli KMP dotyczącą zamontowania zasłony w kąciu sanitarnym celi jednoosobowej napisał Pan, że zgodnie z Wytycznymi nr 3/2011 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011 r. w *sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych* § 3 ust. 7 pkt 1 w „celach mieszkalnych jednoosobowych obudowa wężła sanitarnego nie jest konieczna”.

Tymczasem Rzecznik Praw Obywatelskich w wystąpieniu z dnia 25 marca 2013 r. (RPO-700317-II-702/12/MK) skierowanym do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej wskazała m.in., że w celach jednoosobowych urządzenia sanitarne powinny być osłonięte co najmniej w taki sposób, aby nie było możliwe zobaczenie osadzonego wykonującego czynności intymne w kąciu sanitarnym, ani bezpośrednio przez osoby wchodzące do celi, ani przez wizjer w drzwiach. W sytuacji, gdy funkcjonariusze Służby Więziennej, również płci przeciwnej, mają możliwość wglądu do kącia sanitarnego przez wizjer i obserwowania osadzonego podczas wykonywania przez niego czynności fizjologicznych i higienicznych, warunek zapewnienia intymności przy korzystaniu z urządzeń sanitarnych nie jest spełniony. W odpowiedzi z dnia 17 kwietnia 2013 r. (BPR-070-48/13/923) Dyrektor Generalny Służby Więziennej podzielił pogląd Rzecznika Praw Obywatelskich stwierdzając, iż spełnienie warunku zapewnienia intymności w warunkach izolacji

penitencjarnej uzależnione jest nie tylko od braku fizycznej obecności innych osób podczas korzystania przez osadzonego z urządzeń sanitarnych, ale także ograniczeniem (z wyłączeniem przypadków przewidzianych w obowiązujących przepisach) możliwości jego obserwacji.

2. W odpowiedzi na rekomendację dotyczącą umożliwienia osadzonemu korzystania z własnej odzieży podczas wyjazdów poza jednostkę penitencjarną napisał Pan, że kierując się brzmieniem art. 104 k.k.w. oraz względami bezpieczeństwa, przepis zawarty w art. 111 § 2 k.k.w. stosuje się odpowiednio i wyłączone z w/w względów, skazani podczas pobytów pod konwojem w trakcie wyjazdów poza jednostkę penitencjarną nie korzystają z własnej odzieży.

W ocenie przedstawicieli KMP praktyka ta stoi jednak w sprzeczności z zapisem art. 111 § 2 k.k.w., zgodnie z którymi w czasie przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz w innych uzasadnionych wypadkach skazany i tymczasowo aresztowany **korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia**, chyba że są one nieodpowiednie ze względu na porę roku lub zniszczone albo jeżeli przemawiają przeciwko temu względy bezpieczeństwa. W świetle powołanych przepisów przebieranie osadzonych w odzież skarbową dopuszczalne jest tylko na zasadzie wyjątku od reguły, którą jest korzystanie z odzieży własnej. Nieobwarowany żadnymi dodatkowymi przesłankami bezwzględny wymóg używania odzieży skarbowej podczas wizyt w miejscach publicznych niezwiązanych z wymiarem sprawiedliwości prowadzi do stygmatyzacji osadzonych, niemającej rzeczywistego uzasadnienia. Prawo osadzonego do założenia własnego ubrania lub innego nierzucającego się w oczy stroju w czasie pobytu poza terenem miejsca pozbawienia wolności zostało sformułowane m.in. we Wzorcowych Regułach Minimalnych Postępowania z Więźniami, zatwierdzonych przez Radę Społeczną ONZ rezolucjami 633C [XXIV] z dnia 31 lipca 1957 r. i 2076 [LXII] z dnia 13 maja 1977 r. (reguła 17) oraz Europejskich Regułach Więziennych, przyjętych w formie zalecenia nr [2006]2 Komitetu Rady Europy z dnia 11 stycznia 2006 r. (reguła 20). Dlatego też Krajowy Mechanizm Prewencji zaleca umożliwić osadzonemu korzystanie z własnej odzieży podczas konwojowania poza teren jednostki, a przebieranie w odzież skarbową stosować tylko w uzasadnionych konkretnymi okolicznościami przypadkach indywidualnych.

3. W odpowiedzi na zalecenie przedstawicieli KMP dotyczące zaprzestania przeprowadzania badań lekarskich w obecności funkcjonariusza niewykonującego zawodu medycznego, chyba że lekarz zgłosi taką potrzebę napisał Pan, że pobyt osadzonego w placówce opieki zdrowotnej oraz badanie lekarskie poza terenem jednostki jest również konwojem. Zasada dotycząca obecności konwojenta podczas badania lekarskiego (konwój pieszy), jest podyktowana względami bezpieczeństwa. Jednakże jeżeli z rozpoznania terenu wynika, że bezpieczeństwo konwoju nie jest zagrożone, od takiej zasady można odstąpić.

Wskazana praktyka w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich jest niezgodna z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W przedmiotowej sprawie Rzecznik wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego, który w dniu 26 lutego 2014 r. wydał wyrok stwierdzający niezgodność przywołanego przepisu z Konstytucją RP (sygn. akt K22/10). Standardy międzynarodowe także zawierają zalecenie, aby poufność badań lekarskich przeprowadzanych w zakładzie karnym była zagwarantowana i respektowana na takich samych zasadach jak w powszechnym systemie opieki zdrowotnej (art. 13 Rekomendacji Nr R (98)7 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich dotyczącej *etycznych i organizacyjnych aspektów opieki zdrowotnej w więzieniu*). Nieobecność funkcjonariusza Służby Więziennej podczas badania lekarskiego powinna być zasadą, a nie wyjątkiem –tak jak Pan to ujął w swojej odpowiedzi. Wizytujący ponownie zalecają zatem zaprzestanie przeprowadzania badań lekarskich w obecności funkcjonariusza niewykonującego zawodu medycznego, chyba, że lekarz zgłosi taką potrzebę. Trzeba wskazać, iż obecnie ww. reguły stały się prawem powszechnie obowiązującym od dnia 26 marca 2015 r., ogłoszonym w Dzienniku Ustaw z 2015 r., poz. 431.

W związku z monitorowaniem przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji wydanych rekomendacji do momentu ich całkowitego zrealizowania, uprzejmie proszę o ponowne ustosunkowanie się do wyżej wymienionych zaleceń.

Z poważaniem

Justyna Józwiak
Specjalista

Siedlce, dnia 05 maja 2015 r.

D\K-P-0912/3/15

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2015 -05- 11
ZAL.	NR.

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo KMP.571.77.2014.JJ z dnia 15.04.2015 roku dotyczące zaleceń Raportu z rewizytacji przeprowadzonej w Zakładzie Karnym w Siedlcach uprzejmie informuję, że:

1. Zgodnie z Wytycznymi nr 3/2011 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011 r. w sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych § 3 ust. 7 pkt 1 w „celach mieszkalnych jednoosobowych obudowa węzła sanitarnego nie jest konieczna”. Ponieważ cele te są monitorowane obraz wyświetlany posiada własną strefę prywatności w postaci czarnego pola zakrywającego części intymne. Dodatkowo usytuowanie kącików powoduje brak możliwości zobaczenia osadzonego wykonującego czynności fizjologiczne lub higieniczne, nawet bezpośrednio podczas samego wejścia do celi. Związane jest to z wydłużeniem części wejściowej do celi. Wydłużenie tej części jednocześnie uniemożliwia wgląd przez wizjer zamontowany w drzwiach a stanowiący jedno z zabezpieczeń techniczno – ochronnych w część, w której umiejscowiony jest kącik sanitarny. Część z tych cel jest celami izolacyjnymi a część zwykłymi jednoosobowymi. Wszystkie pomieszczenia mają umieszczone kąciki sanitarne tak, aby znajdowały się one w narożu od strony drzwi. Brak zabudowy kącików wiąże się z potrzebą zapewnienia właściwych potrzeb ochronnych jak i kubaturowych, gdzie w przypadku ich zabudowy nie pozwoliłyby one na spełnienie przesłanki § 3 ust. 7 pkt 2 lit. a i b

a) obudowa nie może zasłaniać widoczności wizjera na przeciwległą ścianę zewnętrzną (okienną)

celi mieszkalnej,

b) obudowany węzeł sanitarny nie powinien przylegać do ściany zewnętrznej budynku.

2. W Zakładzie Karnym w Siedlcach w czasie przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz w innych uzasadnionych wypadkach, skazani korzystają z własnej odzieży, bielizny i obuwia, chyba, że są one nieodpowiednie ze względu na porę roku lub zniszczone, to wtedy zakład udziela stosownej pomocy. Odstępstwo od tej reguły tj. występowanie osadzonego w ubraniu skarbowym, stosuje się tylko w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa.
3. Nieobecność funkcjonariusza SW niewykonującego zawodu medycznego podczas badania lekarskiego obecnie jest zasadą, od której odstępstwo stosuje się jedynie w przypadkach, gdy personel medyczny wykonujący badanie wyrazi taką potrzebę.

Wykonano w 2 egz.

1. adresat

2. a/a mh

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Siedlcach
mjr mgr Marek Suwiński

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

2015 -07- 07

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

KMP.571.77.2014. JJ

Pan
gen. Jacek Kitliński
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a
02-521 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektore,

W dniach 24-25 listopada 2014 r. odbyła się wizytacja przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej: KMP) w Zakładzie Karnym w Siedlcach. Jedną z rekomendacji, zawartych w raporcie powizytacyjnym, dotyczyła zamontowania przesłony w kąciu sanitarnym celi izolacyjnej, która była celą jednoosobową.

W odpowiedzi na powyższą rekomendację dyrektor Zakładu Karnego w Siedlcach napisał, że zgodnie z Wytycznymi nr 3/2011 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011 r. w sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych § 3 ust. 7 pkt 1 w „celach mieszkalnych jednoosobowych obudowa węzła sanitarnego nie jest konieczna”.

Tymczasem Rzecznik Praw Obywatelskich w wystąpieniu z dnia 25 marca 2013 r. (RPO-700317-II-702/12/MK) skierowanym do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej wskazała m.in., że w celach jednoosobowych urządzenia sanitarne powinny być osłonięte co najmniej w taki sposób, aby nie było możliwe zobaczenie osadzonego wykonującego czynności intymne w kąciu sanitarnym, ani bezpośrednio przez osoby wchodzące do celi, ani przez wizjer w drzwiach. W sytuacji, gdy funkcjonariusze Służby Więziennej, również płci przeciwnej, mają możliwość wglądu do kącia sanitarnego przez wizjer i obserwowania osadzonego podczas wykonywania przez niego czynności fizjologicznych i higienicznych, warunek zapewnienia intymności przy korzystaniu z urządzeń sanitarnych nie jest spełniony.

W odpowiedzi z dnia 17 kwietnia 2013 r. (BPR-070-48/13/923) Dyrektor Generalny Służby Więziennej podzielił pogląd Rzecznika Praw Obywatelskich stwierdzając, iż spełnienie warunku zapewnienia intymności w warunkach izolacji penitencjarnej uzależnione jest nie tylko od braku fizycznej obecności innych osób podczas korzystania przez osadzonego z

urządzeń sanitarnych, ale także ograniczeniem (z wyłączeniem przypadków przewidzianych w obowiązujących przepisach) możliwości jego obserwacji.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się z prośbą o ustosunkowanie się do kwestii rozbieżności wynikających ze stanowiska Rzecznika Praw Obywatelskich i Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz Wytycznych nr 3/2011 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011 r. w sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych w zakresie zabudowy węzła sanitarnego w celach mieszkalnych jednoosobowych.

Z pozdrowieniami

DYREKTOR ZESPOŁU

Justyna Róża Lewandowska